

ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ: ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΧΘΡΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ;

Παραμένει ανοιχτό ερώτημα το κατά πόσον η υπερθέρμανση του πλανήτη μπορεί να σταματήσει ή τουλάχιστον να περιοριστεί. Μπορεί ο καπιταλισμός να θεωρηθεί υπεύθυνος για αυτό το πρόβλημα, ή θα μπορούσε πραγματικά να βοηθήσει να το λύσουμε; *Επιμέλεια: Τόνια Γκόρου*

Οι ηγέτες του κόσμου στη συνδιάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Κοπεγχάγη για το κλίμα αποφάσισαν ότι η υπερθέρμανση του πλανήτη πρέπει να περιοριστεί μέχρι και τους δύο βαθμούς Κελσίου. Η επίτευξη αυτού του στόχου όμως φαντάζει ως θαύμα.

Με κάθε νέο γύρο συζητήσεων και διαπραγματεύσεων για το κλίμα γίνεται ολοένα και πιο σαφές ότι η ανθρωπότητα έχει αποτύχει να αντιμετωπίσει το κυριότερο πρόβλημα της. Μετά το φιάσκο της Κοπεγχάγης, ο εκτελεστικός γραμματέας των Κάτω Χωρών για τον ΟΗΕ Αϊβο ντε Μπόερ, παραιτήθηκε απογοητευμένος. Σε μια συνέντευξή του το 2013 στο Bloomberg είχε δηλώσει «έχασα την πίστη μου στην κλιματική διπλωματία».

Ο άνθρωπος είναι γεμάτος αντιφάσεις, συμπεριλαμβανομένης της επιθυμίας του να καταστρέφει τα πράγματα που αγαπάει. Όπως και τον πλανήτη. Πάρτε για παράδειγμα τον πρωθυπουργό της Αυστραλίας Τόνι Άμποτ: είναι υπερήφανος για την ομορφιά, το

θαύμα, το στολίδι της χώρας του, τον μεγάλο κοραλλιογενή ύφαλο «Great Barrier Reef». Ταυτόχρονα, ο Άμποτ πιστεύει ότι η καύση του άνθρακα κάνει «καλό στην ανθρωπότητα» παρά τα αέρια που παράγονται και αυξάνουν τη θερμοκρασία κάνοντας το νερό των ωκεανών θερμότερο, όξινο και επιβλαβές για τους κοραλλιογενείς υφάλους.

Η συνδιάσκεψη στην Κοπεγχάγη το 2010

Στο τέλος του Νοέμβρη αυτού του έτους, οι πολιτικοί ηγέτες από όλο τον κόσμο θα συγκεντρωθούν στο Παρίσι για να αντιμετωπίσουν και πάλι το πρόβλημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη, ακριβώς όπως έκανε πριν από πέντε χρόνια στην Κοπεγχάγη. Τότε, ένα μεγάλο χάσμα δημιουργήθηκε ανάμεσα στις πλούσιες χώρες που θέλουν να προστατεύσουν το κλίμα και τις φτωχές χώρες που απαιτούν οι πλούσιες χώρες να πληρώνουν τα “περιβαλλοντικά” πρόστιμα και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Οι χώρες ήρθαν σε διαμάχη και αποδείχθηκαν ανίκανοι να καταλήξουν σε συμφωνία. Μετά από μέρες και νύχτες μακρών διαπραγματεύσεων το μόνο που αποφασίστηκε είναι ένας αριθμός: δύο βαθμοί Κελσίου. Δεν θα πρέπει η μέση θερμοκρασία να αυξηθεί περισσότερο από δύο βαθμούς Κελσίου. Η επιλογή αυτή ήταν σε μεγάλο βαθμό αυθαίρετη και φαντάζει μάταιη ουτοπία.

Στη σύνοδο κορυφής του Παρισίου, οι ηγέτες θα πρέπει να απαντήσουν στα εξής ερωτήματα: ποιες χώρες θα πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές αερίων; Ποιο είναι το κόστος; Ποιος πληρώνει; Ο στόχος είναι να καταλήξουν σε μια συνθήκη που θα διαδεχθεί το Πρωτόκολλο του Κιότο του 1997, την πρώτη διεθνή συμφωνία με στόχο την προστασία του κλίματος.

Καπιταλισμός και κλίμα

Η Καναδή συγγραφέας Ναόμι Κλάιν στην εισαγωγή του νέου της

βιβλίου “This changes everything” εξηγεί ότι «δεν έχουμε κάνει αυτά που είναι απαραίτητα για τη μείωση των εκπομπών επειδή αυτά τα πράγματα έρχονται σε σύγκρουση με τον καπιταλισμό». Η προστασία του κλίματος και ο καπιταλισμός είναι αμοιβαία αποκλειόμενες. Η Κλάιν υποστηρίζει με συνέντευξη της στο Spiegel ότι για να σταματήσει η υπερθέρμανση πρέπει να χρησιμοποιηθούν λιγότεροι πόροι. Αλλά προκειμένου να αποτραπεί μια κατάρρευση του καπιταλιστικού οικονομικού συστήματος, η απεριόριστη ανάπτυξη είναι απαραίτητη.

Το επιχείρημα της Ναόμι Κλάιν ακούγεται σχεδόν μπανάλ. Πιστεύει ότι η ανάπτυξη συνδέεται αναπόφευκτα με την καταστροφή της φύσης και ότι το κλίμα μπορεί να προστατευθεί μόνο με περιορισμό της οικονομικής δραστηριότητας. Είναι η προστασία του κλίματος καταδικασμένη σε αποτυχία εφόσον ο κόσμος συνεχίζει να επιδιώκει την ανάπτυξη;

Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων αιώνων, η ανθρωπότητα έχει βιώσει κάτι που δεν έχετε ξαναδεί σε αυτήν την κλίμακα: μια περίοδο σχεδόν συνεχούς αύξησης: του πληθυσμού της Γης που επταπλασιάστηκε από το 1800, το κατά κεφαλήν εισόδημα έχει αυξηθεί κατά μέσο όρο από 700\$ έως 6.500\$ ανά έτος και η οικονομική απόδοση είναι 60 φορές μεγαλύτερη από ό, τι ήταν πριν από 200 χρόνια.

Πρώτα θετικά βήματα

Η μοίρα της Γης εξαρτάται από την παγκόσμια στροφή προς πιο βιώσιμες πηγές ενέργειας. Οι πλουσιότερες χώρες θα πρέπει να φέρουν περισσότερα χρήματα στο τραπέζι. Ήδη η Κίνα, η μεγαλύτερη χώρα σε κατανάλωση και παραγωγή άνθρακα στον κόσμο, έχει ξεκινήσει δυναμικά να επενδύει σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Εν τω μεταξύ, οι επενδύσεις σε εργοστάσια άνθρακα, φυσικού

αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας από καύση άνθρακα μειώθηκαν κατά το ήμισυ στην Κίνα μεταξύ του 2008 και του 2012 ενώ σε μη ορυκτά καύσιμα αυξήθηκαν κατά 40%. Συνολικά, περίπου το ένα τρίτο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται σήμερα στην Κίνα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές. Η Κίνα στην προσπάθεια της να κάνει την “πράσινη ενέργεια” πιο προσιτή αυξάνει την κατασκευή ηλιακών συλλεκτών τα τελευταία δέκα χρόνια.

Πηγή/φωτογραφίες: tvxs.gr